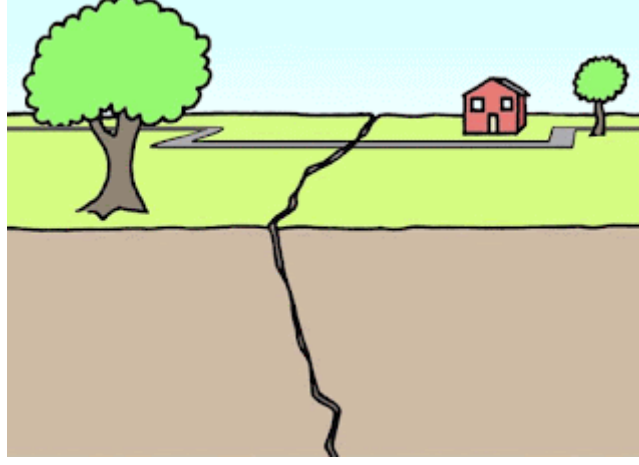

KONU: Depremle İlgili Temel Kavramlar

A- Deprem Nedir

Yer kabuğu tek bir parçadan meydana gelmemiştir.

Yer kabuğunda bir çok levhalar bulunmaktadır.

Levhalar magmanın etkisi ile yavaş ve sürekli hareket halindedir.

Levhaların ani ve çok hızlı yanıl hareketi sonucu depremler meydana gelmektedir.

Yer kabuğunun yapısında oluşan sarsıntılara **deprem** (zelzele) denir.

Deprem çeşitleri

1. Tektonik depremler

Levha hareketleri sonucu meydana gelir.

Levhaların birbirine sürtünmesi sonucu oluşan depremlere **tektonik deprem** denir.

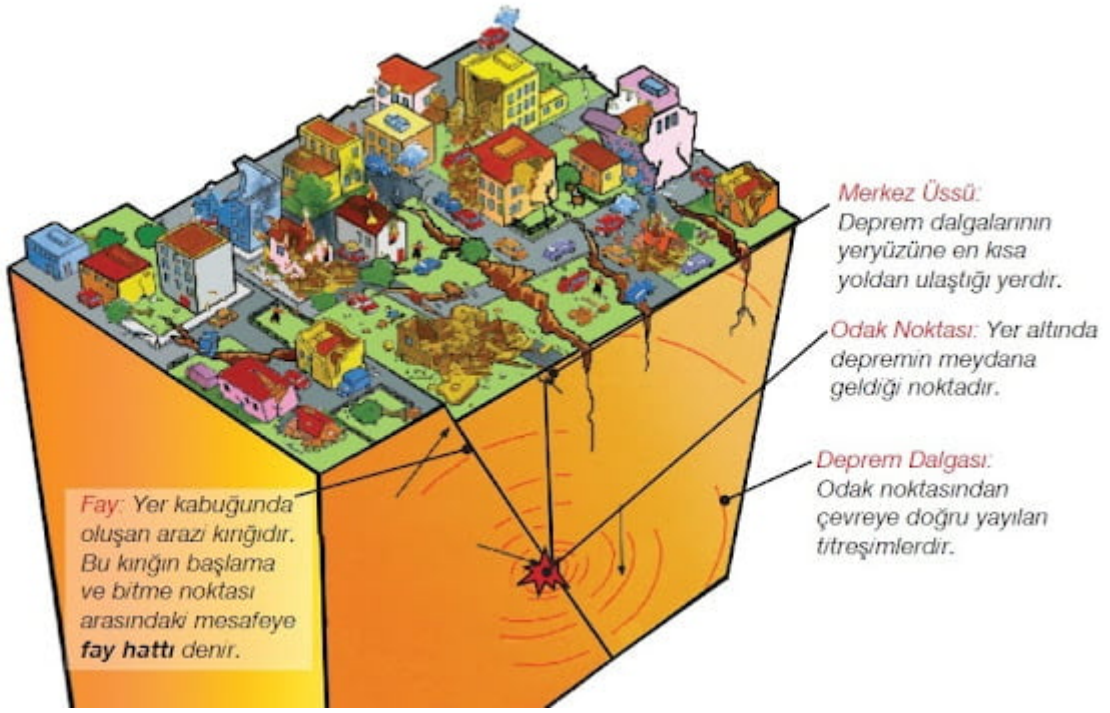
2. Volkanik depremler

Volkanın püskürmesi sırasında oluşan sarsıntılar **volkanik depremleri** oluşur.

3. Çöküntü depremleri

Mağara, maden ocağı, obruk oluşumu sırasında yer altında oluşan boşlukların çökmesi sonucu **çöküntü depremleri** oluşur.

B- Depremle ilgili kavramlar

Depremle İlgili Kavramlar

Fay hattında meydana gelen kırılmalara ve çökmelere neden olur.

Ortaya çıkan titreşimler dalgalar yayılarak yer yüzünde sarsıntılara neden olur.

Depremler levhaların birleştiği yerlerde ve fay hatlarında meydana gelir.

1. Fay

Yer kabuğunda oluşan arazi kırığına **fay** denir.

2. Fay Hattı

Fayın başladığı ve bittiği noktalar arasındaki mesafeye **fay hattı** denir.

Fay hattında birçok fay bulunur.

3. Deprem Bölgesi

Fay hattı geçen, deprem oluşma ihtimalinin yüksek olduğu bölgeye **deprem bölgesi** denir.

Levha hareketleri ve volkan püskürmesi gibi depreme neden olan olayların gerçekleştiği yerlerdir.

4. Merkez (Deprem) Üssü

Deprem dalgalarının yeryüzüne en kısa mesafeden ulaştığı noktaya **merkez üssü** denir.

Merkez üssünde deprem en şiddetli hissedilir.

5. Odak noktası

Depremin yer altında meydana geldiği yere **odak noktası** denir.

6. Deprem Dalgası

Odak noktasından çevreye doğru yayılan titreşimlere **deprem dalgası** denir.

7. Öncü deprem

Ana depremden önce meydana gelen küçük sarsıntılara **öncü deprem** denir.

8. Artçı deprem

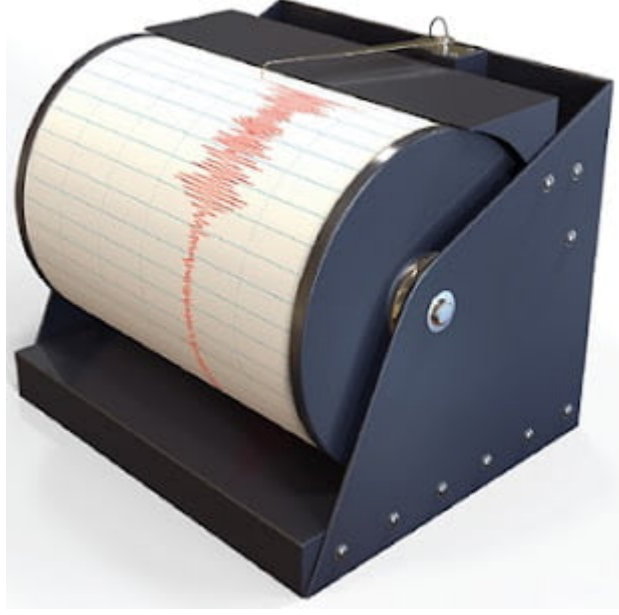
Ana depremden sonra oluşan küçük sarsıntılara **artçı deprem** denir.

9. Deprem büyüklüğü

Depremde açığa çıkan enerjinin miktarına **deprem büyüklüğü** denir.

Deprem büyüklüğü **Sismograf (Deprem ölçer)** adı verilen araçla ölçülür.

Depremin büyüklüğü **Richter** (Rihter) ölçeği ile belirtilir.

Sismograf

10. Deprem Şiddeti

Depremin bina ve insanlara verdiği hasarın ölçüsü **deprem şiddeti** ile belirtilir.

Deprem şiddeti I ve XII arasında romen rakamları ile belirtilir.

Deprem şiddeti **Mercalli** ölçeği ile belirtilir.

Deprem büyüklüğü arttıkça deprem şiddeti de artmaktadır.

Aynı büyüklükte iki depremin şiddetleri farklı olabilir.

Deprem Şiddetini Etkileyen Faktörler

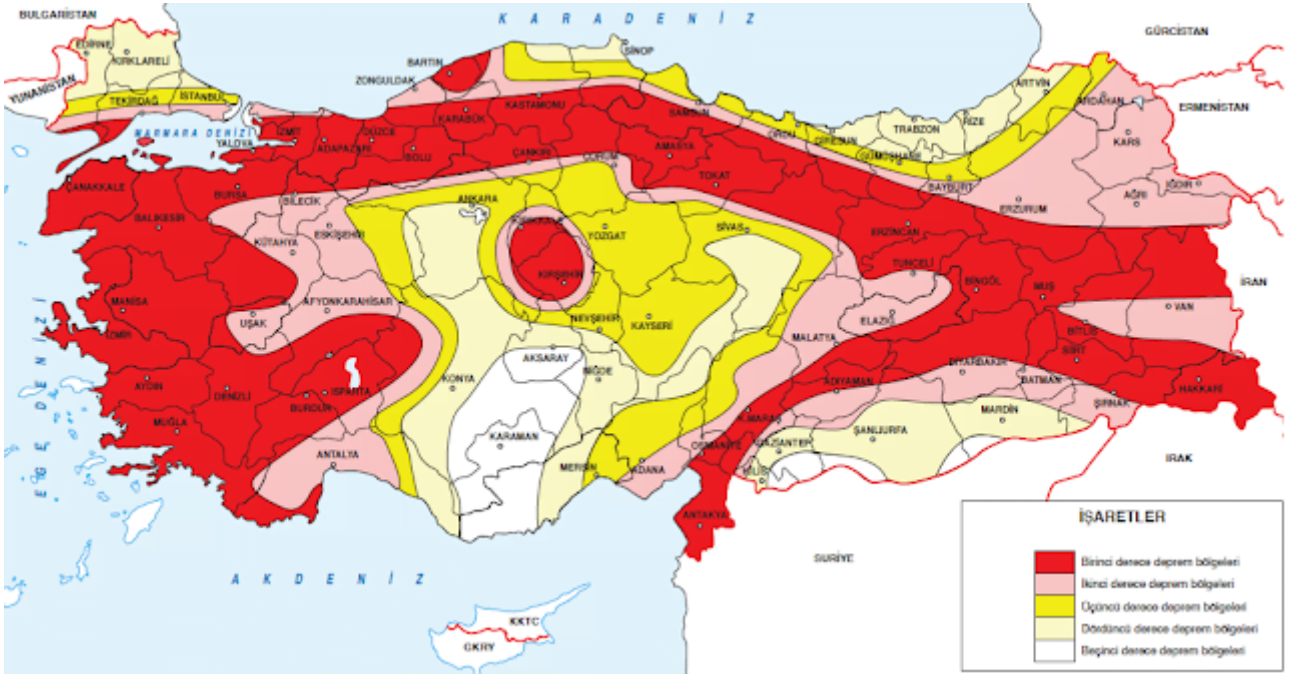
1. Depremin büyüklüğü
2. Jeolojik koşullar
3. Binaların ve zemin sağlamlığı
4. Depremin merkez üssünden uzaklığı
5. Depremden etkilenen insan sayına bağlı olarak deprem şiddeti değişir.

11. Tsunami

Deniz altında meydana gelen deprem sonucu oluşan dev dalgalara **tsunami** denir.

Tsunami dalgalarının hızı saatte 800 kilometreyi, dalga yüksekliği de 50 metreyi bulabilir.

C- Türkiye'deki Deprem Bölgeleri

Deprem Bölgeleri

Ülkemizde önemli fay hatları

1. Kuzey Anadolu fay hattı
2. Doğu Anadolu fay hattı
3. Batı Anadolu fay hattı

Türkiye'de oluşan büyük depremler bu fay hatları üzerinde meydana gelmektedir.

Türkiye'nin büyük bir kısmı 1. dereceden deprem bölgesidir.

Ülkemizde önemli deprem ölçüm merkezi **Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü**'dür.

Ülkemiz Dünya'nın aktif kuşaklarından biri olan Alp-Himalaya deprem kuşağı üzerindedir.

Depremden korunmak için alınması gereken tedbirler

1. Binalar uygun zemine yapılmalıdır.
2. Binalarda standartlara uygun malzeme kullanılmalıdır.
3. Dolap, raf gibi devrilme riski olan malzemeler duvara sabitlenmelidir.
4. Deprem için acil durum çantası hazırlanmalıdır.
5. Deprem durumu eylem planı hazırlanmalıdır.
6. Depremde oluşacak olan maddi zararların giderilmesi için binalar sigortalanmalıdır. (DASK = Doğal Afet Sigortaları Kurumu)

Deprem anında yapılması gerekenler

1. Panik olmadan sakince hareketler yapılmalıdır.
2. Pencere, kapı, asansör boşluğu, merdivenlerden uzak durulmalıdır.
3. Panikle kendinizi pencereden dışarı atmamalısınız.
4. Güvenli bir yer bularak **çök-kapan-tutun** pozisyonu almalısınız.
5. Yangın tehlikesine karşı elektrik ve doğal gaz kapatılmalıdır.
6. Açık alanlarda elektrik direği, ağaçlar, köprü ve binalardan uzak durmalısınız.
7. Sarsıntılar bittikten sonra binanın acil çıkışından acele etmeden çıkılmalıdır. Asansörler kullanılmamalıdır.

Diğer Konular

Depremle İlgili Temel Kavramlar Test